

BIJLAGE: Oorzaken aanpassing budgetten

In deze bijlage wordt uiteengezet waarom de definitieve budgetten 2005 afwijken van de voorlopige budgetten 2005, en de voorlopige budgetten 2006 afwijken van de indicatieve budgetten 2006.

Verlaging macrobudget 2005

De economie heeft zich in 2005 minder ongunstig ontwikkeld dan ten tijde van de berekening van de voorlopige budgetten (september 2004) werd verwacht. Bovendien kwam het aantal bijstandsuitkeringen in 2004 lager uit. Ik heb gemeenten hierover in het voorjaar geïnformeerd. In de zomermaanden hebben nog enkele kleinere bijstellingen plaatsgehad die te maken hadden met het niet of later doorgaan van maatregelen op rijksbeleid. De verlaging van het macrobudget 2005 bedraagt uiteindelijk 7 procent.

In het voorjaar was op grond het Centraal Economische Plan (CEP) al de verwachting ontstaan dat het macrobudget met ongeveer 7 procent neerwaarts bijgesteld zou worden.

Deze verwachting heb ik destijds dan ook al aangekondigd.

Uiteindelijk blijkt deze verwachting over de bijstelling van het macrobudget bijna helemaal uitgekomen te zijn: ten opzichte van deze verwachting is het budget nog iets hoger uitgekomen (€14 mln). Het definitieve budget 2005 komt hiermee uit op €4.564,6 mln. Dit komt overeen met een volume van 385.000. Hieronder is de opbouw weergegeven, waarbij u de vergelijking kunt maken met de opbouw zoals die september 2004 bestond.

Opbouw t.b.v. budget 2005	bij voorlopig budget (september 2004)	bij definitief budget (september 2005)
Volume 2004 <65	345.000	337.000
Effect conjunctuur	34.000 +	15.000 +
Effecten rijksbeleid	15.000 +	7.000 +
Totaal <65	394.000	359.000
Volume >64	25.000 +	25.000 +
Totaal aantal uitkeringen	419.000 (afgerond)	385.000 (afgerond)

Verlaging macrobudget 2006

Ook in 2005 verloopt de economie gunstiger dan eerder verwacht. Bovendien stijgt, zoals opgemerkt, het aantal bijstandsuitkeringen niet of nauwelijks. Eerder was verwacht dat er wel sprake zou zijn van een stijging in 2005. Berichtgeving van het CBS bevestigde deze verwachting. Het budget voor 2006 was aanvankelijk op die stijging berekend. Pas medio augustus 2005 werd, op basis van nieuwe informatie van het CBS, duidelijk dat hiervan geen sprake was. De raming voor 2006 is daarop met circa 7% neerwaarts bijgesteld. Gemeenten hebben hierover pas voor het eerst iets kunnen lezen in de begroting die op Prinsjesdag verscheen en de berichten die over de begroting op het gemeenteloket zijn gepubliceerd.

Het voorlopige macrobudget 2006 is vastgesteld op €4.338,1 mln. Dit komt overeen met een geraamd volume van 374.000. Hieronder is weergegeven hoe dit is opgebouwd en hoe het zich verhoudt tot de eerdere raming bij het indicatief budget.

Opbouw t.b.v. budget 2006	Bij indicatief budget (juli 2005)	Bij voorlopig budget (oktober 2005)
---------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Geraamd volume 2005 <65	362.000	340.000
Geraamd effect conjunctuur	14.000 +	3.000 +
Geraamd effect rijksbeleid	3.000 +	5.000 +
Totaal <65	379.000	348.000
Raming volume >64	27.000 +	27.000 +
Totaal aantal uitkeringen	405.000 (afgerond)	374.000 (afgerond)

Actualisatie verdeelmaatstaven

Uitgangspunt is om de verdeling van het macrobudget zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de actualiteit. Dat is van belang voor groeigemeenten. Uw Kamer heeft daarom bij de behandeling van de voorstellen voor de verdeelmodellen voor 2005 (tijdens het AO in juni 2004) gevraagd om de wet daartoe te wijzigen, zodat bij de berekening van de definitieve budgetten gerekend kan worden met de meest actuele data. In de oorspronkelijke wet was dat niet mogelijk, en kon alleen het macrobudget op basis van nieuwe inzichten over realisaties t-1, beleid en conjunctuur worden aangepast bij de berekening van de definitieve gemeentelijke budgetten. Door de wetwijziging kunnen nu dus ook de gegevens voor de verdeelmaatstaven en voor de historische kostenaandelen geactualiseerd worden. Behalve voor groeigemeenten is dat ook voor andere gemeenten van belang; het budget sluit dan beter aan bij recente ontwikkelingen van bijvoorbeeld de werkgelegenheid. Daarom wordt (dit jaar voor het eerst) bij de definitieve budgetvaststelling rekening gehouden met actuelere gegevens van de verdeelmaatstaven. In onderstaande tabellen is weergegeven welk peiljaar op de verschillende momenten is gehanteerd. Ook voor het bepalen van het zogeheten historisch kostenaandeel worden recentere gegevens gebruikt. Deze actualisatie leidt voor 2005 tot een herverdeling van 81 mln euro over de gemeenten. Voor 54% van de gemeenten bevindt dit effect zich tussen de -5% en +5%. Dit effect komt bovenop de daling van het macrobudget van 7%.

Ook de voorlopige budgetten voor 2006 wijken om deze reden af van de indicatieve budgetten die eerder werden gepubliceerd. Door de actualisatie wordt 55 mln euro herverdeeld over gemeenten. Voor 74% van de gemeenten zit het effect tussen de -5% en +5%. Dit effect komt bovenop het effect van de verlaging van het macrobudget 2006 met 7%.

	Peiljaar bij voorlopig budget	Peiljaar bij definitief budget
Verdeelkenmerken t.b.v. budget 2005		
Lage inkomens 15-64 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar met inkomen)	1999 - 2001	2000 - 2002
Eenouderhuishoudens 15-44 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar)	2003	2004
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (% van inwoners 15-64 jaar)	2003	2004
Totaal allochtonen 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)	2004	2005
Laag opgeleiden 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)	2000 - 2002	2001 - 2003
Regionaal klantensurplus (x 1.000)	2003	2004
Omgevingsadressendichtheid x woningen (x 1.000.000)	2003	2004
Werkzame beroepsbevolking (% van totale beroepsbevolking)	2000 - 2002	2002 - 2004
Banen handel, horeca en schoonmaak (% van banen COROP-niveau)	2001	2003
Procentuele banengroei in COROP-regio	2000 – 2002	2001 - 2003
Aantal banen (in % van totale beroepsbevolking op COROP-niveau)	2001	2003
Aandeel langdurig bijstandsgerechtigden 2001 (% huishoudens 15-64 jr)	2001	2001
Totaal aantal huishoudens	2003	2004
Historische kosten	2002	2003

	Peiljaar bij indicatief budget	Peiljaar bij voorlopig budget
Verdeelkenmerken t.b.v. budget 2006		
Lage inkomens 15-64 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar met inkomen)	1999 - 2001	2000 - 2002
Eenouderhuishoudens 15-44 jaar (% van huishoudens 15-64 jaar)	2003	2004
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (% van inwoners 15-64 jaar)	2003	2004
Totaal allochtonen 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)	2003	2005
Laag opgeleiden 15-64 jaar (% van inwoners 15-64 jaar)	2000 - 2002	2001 - 2003
Huurwoningen (in % van het totaal aantal woningen)	2003	2004
Regionaal klantenpotentieel (in % van het aantal inwoners)	2003	2004
Inwoners in stedelijk gebied (% van inwoners)	2003	2004
Werkzame beroepsbevolking (% van totale beroepsbevolking)	2001-2003	2002 - 2004
Banen handel en horeca in COROP-regio (% van banen)	2002	2003
Procentuele banengroei in COROP-regio	2000-2002	2001 - 2003
Aantal banen in COROP-regio (% van totale	2002	2003

beroepsbevolking)		
Netto arbeidsparticipatie van vrouwen in COROP-regio	2003	2004
Totaal aantal huishoudens	2003	2004
Historische kosten	2003	2003

Beschikkingen 2005 en budgetten 2006 aangepast

Bij de berekening van de gemeentelijke budgetten wordt gebruik gemaakt van een aantal objectieve verdeelkenmerken. Een daarvan is het kenmerk "aandeel huishoudens met een laag inkomen". Gebleken is dat bij de berekening van de budgetten van 30 september door het CBS gebruik is gemaakt van een iets andere definitie dan die gebruikelijk is voor de budgetberekening WWB. Uit oogpunt van consistentie is dit hersteld. Deze correctie leidt tot een aanpassing van de verdeling ten opzichte van die op 30 september bekend werd gemaakt. Macro gezien gaat het in 2005 om de herverdeling van een bedrag van 33 miljoen euro (0,7% van het macrobudget) en van 27 miljoen euro (0,6%) voor 2006. De bedragen die op 30 september 2005 via het gemeenteloket zijn geplaatst zijn op 18 oktober herroepen en vervangen. Dit geldt zowel voor de definitieve budgetten 2005 als voor de voorlopige budgetten 2006. Gemeenten hebben inmiddels ook de definitieve beschikkingen hierover ontvangen. De eerder verstuurd beschikkingen zijn ingetrokken.